

Din europeiske kollega

Det er stor forskjell på sammensetningen i yrkesgruppen tannleger i de ulike landene i Europa. La oss se på statistikken.

I Norge og i resten av Norden snakker vi mye om at tannlegeyrket er i ferd med å bli et kvinneyrke.

Men hvordan ser det egentlig ut, både her og ellers i Europa? Er det kvinnene som dominerer tannlegeyrket?

Det korte svaret er nei. Når vi gjør opp kjønnsbalansen på tannleger i Europa tegner det seg et bilde av en mannsdominert verden.

Hvis du møter en kollega fra eksempelvis Island, Sveits eller Nederland er vedkommende mest sannsynlig mann. Dette er de landene som har flest menn i tannlegeyrket, med henholdsvis 78, 78 og 75 prosent menn blant yrkesaktive tannleger i 2007. Hvis du imidlertid møter en baltisk kollega, er sjansen stor for at det er en kvinne du treffer. I de baltiske landene utgjør kvinnene opp mot 87 prosent av de yrkesaktive tannlegene. I Norge er kvinneandelen 42 prosent, i Sverige 47, mens Danmark, som det eneste skandinaviske landet, har overvekt av kvinner blant yrkesaktive tannleger, med 56 prosent.

Til sammenligning er det en markant overvekt av kvinner blant tannlegene i Øst-Europa, og det er faktisk bare i den tidligere østblokken at det er en klar overvekt av kvinner i dette yrket. Med unntak av Finland, som hadde 70 prosent kvinner blant yrkesaktive tannleger i 2007.

Det er i databasen til The Council of European Chief Dental Officers at vi finner tallene som beskriver tannlegeuniverset i de 27 EU-landene og de fire EØS-landene, og som gir informasjon om mye mer enn kjønnsfordeling.

Illustrasjon:
Llustra

Få arbeidsledige

Det varierer en god del hvor mange tannleger det finnes per innbygger i de europeiske landene. I Hellas lever de tett, tannlegene altså, med bare snau 800 innbyggere per tannlege, mens de bor mer spredt på Malta, der snau 3 000 innbyggere deler på hver tannlege. Norge befinner seg et sted mellom ytterlighetene, med knapt 1 100 innbyggere per tannlege, mens Danmark og Sverige har henholdsvis drøye 1 100 og drøye 1 200.

I Østerrike, Belgia og Frankrike har tannlegene en kategori konkurrenter i tillegg til tannlegekollegene, nemlig stomatologene, som er leger med en treårig tilleggsutdanning i odontologi. I Østerrike, eksempelvis, befant det seg i 2007 3 420 stomatologer, mens antallet tannleger var 4 505. I Liechtenstein er alle landets 35 praktiserende tannleger utdannet stomatologer.

Konkurransen om pasientene er

imidlertid ikke hardere enn at statistikene gir et bilde av et Europa med svært få arbeidsledige tannleger. Arbeidsledige tannleger finner man stort sett bare i Frankrike, Tyskland, Hellas, Polen og Slovenia, pluss i vårt naboland Sverige.

Import og eksport

I flere europeiske land forekommer et fenomen som er velkjent i Norge, i hver fall i deler av landet. Man er nødt til å importere tannleger for å få stillinger besatt. I Norge er andelen tannleger som er utdannet utenlands hele 23 prosent. Bare England ligger høyere, med 25 prosent. Da tar vi ikke med Luxemburg og Kypros, som ikke har egen tannlege- eller stomatologutdanning, og derfor er avhengig av tannleger som er utdannet i et annet land.

Det problemet finnes imidlertid ikke i Italia, som er det landet med flest tannlegeutdanningssteder. Hele 34 institusjoner utdanner tannleger i Italia, hvorav bare en av skolene er privat.

Flest tannpleiere i Sverige

Det er likeledes store forskjeller med hensyn til hvor mange tannpleiere man finner i de ulike landene i Europa. Mens det er svært sannsynlig at din svenske kollega jobber sammen med en tannpleier, er det umulig for en belgisk, bulgarsk eller gresk tannlege å gjøre det samme. I Sverige er det 0,4 tannpleiere per tannlege, i de tre andre nevnte landene er det ikke en eneste tannpleier å se.

Antallet tannhelsesekretærer varierer også mye. I Tyskland er det mange, med et totalantall på 170 000, som gir 2,6 sekretærer per tannlege. I Norge er antallet sekretærer oppgitt å være

3 549 tannhelsesekretærer, fordelt på 4 300 yrkesaktive tannleger, men det spørs om ikke antallet tannhelsesekretærer denne databasen har fått innrapportert for Norge ligger litt lavt.

Spesialistene er forskjellige

Det er ikke det helt store antallet likhetspunkter mellom spesialistene og spesialitetene i Europa heller. Kjeveortopedi er faktisk den eneste spesialiteten som går igjen i alle landene.

Norge og Sverige har betydelig flere spesialiteter enn for eksempel Danmark, som nøyer seg med to. Det er likevel Storbritannia som topper listen. Der har de nemlig hele 11 spesialiteter innen odontologi.

Opplysningene i databasen er som nevnt hovedsakelig fra 2007. Noen av dataene er imidlertid ennå eldre. Ansvarlig for databasen, den britiske professoren Kenneth Eaton, sier derfor til det svenske Tandläkartidningen,

som presenterte saken først av de skandinaviske tannlegetidsskriftene, at oversikten ikke kan si noe eksakt. Like fullt gir den en god pekepinn på forholdene i Europa og i de enkelte land. For den som vil se mer er det bare å søke opp Database of Oral Healthcare in Europe.

Ellen Beate Dyvi

Kilder: Database of Oral Healthcare og Tandlægebladet nr. 15, 2009